

[Knud Lind]

den have en fordel ved at udskyde f. eks. 4 nævninge af en bestemt politisk overbevisning. Nu skal det dertil siges, at det modsatte kunne også være tilfældet.

Justitsministeren (Henning Rasmussen):

Jeg vil kun sige til hr. Knud Lind, at jeg har ikke til hensigt i dag at diskutere, hvordan nævninge- og domsmandsinstitutionen i øvrigt fungerer, og de teoretiske eksempler, der kan nævnes, er uden interesse i forbindelse med den sag, vi diskuterer i dag, efter min overbevisning.

(Kort bemærkning).

Knud Lind (FP):

Jeg synes, at når vi nu netop har talt om disse politiske udnævnelser af medlemmerne til grundlisteudvalgene og måden at vælge folk til grundlisterne ud på, er det groft nok, når ministeren siger, at det er uden betydning for sagen i dag. Når vi så kommer til en politisk sag, får det i hvert fald nogen betydning.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om ophævelse af statsamterne. (Ændret fordeling af opgaver).

[Af Nathalie Lind (V) m. fl.]

(Beslutningsforslag nr. B 21. Fremsat 21/10 80).

Forslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Indenrigsministeren (Henning Rasmussen):

Venstre har fremsat forslag til folketingsbeslutning, hvorefter regeringen opfordres til at udarbejde lovforslag om ophævelse af statsamterne og overførelse af statsamternes opgaver til andre administrative organer.

Venstre forestiller sig, at de person- og familieretlige sager henlægges til et statsligt forvaltningskontor i hvert amt, der skal hvede forvaltningskontoret for civilsager i det og det amt. I stedet for amtmanden foreslår man en dommer som formand for tilsynsrådet, og i stedet for statsamtet tænker man sig amtskommunen som sekretariat for tilsynsrådet. Stiftamtmanden skal efter forslaget erstattes af en retspræsident eller en landsdommer som medlem af stiftsøvrigheden, og regionsamtmanden foreslås afløst af regionspolitimesteren. Endelig forestiller man sig de øvrige statsamtsopgaver placeret i andre administrationer. Det anbefales, at politimesterembederne overvejes i denne forbindelse, idet en hovedlinje i den ændrede opgavefordeling bør være, at opgaverne løses så nær borgerne som muligt.

Der er således tale om et forslag, der går ud på at flytte statsopgaver fra én statsmyndighed til forskellige andre statsmyndigheder, nyoprettede eller eksisterende, og at lade dommere overtage nogle af amtmændenes hverv. Derfor er det meget vanskeligt for mig at følge den begrundelse, som ledsager beslutningsforslaget.

Det siges i bemærkningerne, at forslaget er en videreførelse af kommunalreformens idé og tanker, og der henvises til en redegørelse af daværende arbejdsminister Lauge Dahlggaard i Folketingstidende 1970-71, sp. 6456 ff., og til daværende indenrigsminister Poul Sørensens indsats for at gennemføre den kommunale inddeling, vi har i dag.

Inden jeg går ind på selve beslutningsforslaget, er jeg nødt til at understrege, at det, forslaget vedrører, altså en omrokering inden for statens administration, ikke har noget med kommunerne eller med kommunalreformen at gøre. Jeg må også gøre opmærksom på, at de politiske forhandlinger, forslagsstillerne henviser til, ikke drejede sig om, hvad der skulle ske med statsamterne, efter at delingen mellem den amtskommunale og den statslige amtsadministration var gennemført i 1970. Man drøftede principperne for den

[Indenrigsministeren]

kommende opgave- og byrdefordeling mellem staten, amtskommunerne og kommunerne, og arbejdsministeren fandt med hensyn til statsamterne kun anledning til én bemærkning, som findes i sp. 6864 i Folketingstidende 1970-71. Jeg vil gerne citere den, fordi den meget klart illustrerer den opfattelse, man dengang havde:

»Regeringen har ikke nogen aktuelle planer om at foretage ændringer i statsamterne, men vi vil have en gennemgang af statsamternes opgaver på ankeområdet, på overøvrighedsområdet og altså også på tilsynsområdet«.

Ministeren fandt en registrering og vurdering af statsamternes opgaver nødvendig som forudsætning for, at man senere kunne overveje disse statslige myndigheders indretning. Det var i fortsættelse af disse synspunkter, at den socialdemokratiske regering i sommeren 1972 besluttede at nedsætte et udvalg, som skulle beskrive statsamternes opgaver og redegøre for, hvor de kunne flyttes hen, hvis man ønskede at ophæve den statslige amtsadministration.

Når jeg har ment at burde gå specielt ind på dette punkt i forslagsstillernes bemærkninger, er det ikke alene, fordi det fremstilles som et væsentligt motiv til forslaget, men også fordi der vistnok stadig væk hersker en udbredt fornemmelse af, at statsamternes eksistens er noget principstridigt, noget, som er i disharmoni med kommunalreformen. Statsamterne løser i dag udelukkende rent statslige opgaver, som ikke har noget at gøre med den amtskommunale og kommunale forvaltning. Det forstår jeg at forslagsstillerne er enige i, eftersom de netop ikke foreslår statsamternes opgaver overført til amtskommunerne eller kommunerne.

I maj i år gav jeg en redegørelse til folketinget vedrørende statsamterne. I redegørelsen, der er optrykt i Folketingstidende 1979-80, 2. samling, sp. 8774, gav jeg på regeringens vegne udtryk for, at statsamterne bør bevares altovervejende i deres nuværende skikkelse og med de opgaver, som lovgivningen har henlagt til dem. Statsamterne har løst deres opgaver fuldt tilfredsstillende, og det har trods grundige overvejelser ikke vist sig muligt at pege på bedre eller billigere alternativer til dem.

Jeg har fortsat den opfattelse, der blev givet udtryk for i redegørelsen, og som jeg for-

stod fik tilslutning fra ordførerne for et stort flertal af folketingets partier ved forhandlingen den 13. maj i år, og jeg må derfor på regeringens vegne afvise det fremsatte beslutningsforslag. Jeg må afvise det, fordi der ikke foreslås bedre og billigere løsninger end den, vi har i øjeblikket. Man kan i øvrigt af bemærkningerne til beslutningsforslaget se, at forslagsstillerne selv er opmærksomme på, at der ikke følger besparelser med forslaget. Jeg kan oplyse, at de ministerier, som har haft lejlighed til at udtale sig om beslutningsforslaget, ikke har kunnet gå ind for de om-lægninger, der her lægges op til.

Med hensyn til tanken om at lade et særligt statsligt regionalkontor tage sig af de person- og familieretlige sager er det min opfattelse, at forslaget er lidt af et tilbageskridt. Et sådant kontor ville få et for snævert arbejdsfelt, og det ville være med til at skabe rekrutteringsproblemer og give anledning til ressourcspild. Der er en række helt klare fordele ved at lade statsamterne bevare en vis bredde i arbejdsopgaverne, som hr. Flemming Jensen udtrykte det under debatten i foråret, i stedet for at lade dem fortsætte i amputeret skikkelse.

Jeg er meget betænkelig ved forslaget om at lade dommere overtage formandskabet i tilsynsrådene og flytte sekretariatet til amtskommunen. Jeg vil gerne minde om, at tilsynet med kommunerne efter grundloven er en statslig opgave, og at der allerede derfor må være grænser for, hvor langt den ansvarlige minister kan lægge opgaven fra sig, og amtmændene er ansat under indenrigsministeriet.

Jeg må også gøre opmærksom på, at hvervet som formand for tilsynsrådet ikke kun er et spørgsmål om at lede et møde i rådet en gang om måneden. Tilsynsrådets formand har ved siden heraf en vigtig opgave som rådgiver for kommunerne i samarbejde med tilsynsrådets sekretariat. Det vil virke meget upraktisk at indføre en ordning, der vil afskære den daglige kontakt mellem formand og sekretariat, sådan som den er i øjeblikket, og som indebærer, at formanden ikke har sagerne ved hånden, når der rettes henvendelser og forespørgsler fra kommunerne.

Jeg vil endelig sætte spørgsmålstegn ved, om vores i øvrigt dygtige dommere, der jo ikke i det daglige beskæftiger sig med forvaltningens forhold og med kommunernes

[Indenrigsministeren]

forhold, er de bedst egnede som formænd for sådanne tilsynsråd.

I øvrigt er jeg naturligvis enig med forslagsstillerne i, at der er behov for en forenkling af tilsynet; det fremgår af det forslag til lov om ændring af lov om kommunernes styrelse, som folketinget har til behandling for øjeblikket.

Jeg kan dernæst oplyse, at kirkeministeriet ikke kan tilslutte sig det stillede forslag om at lade en retspræsident eller en landsdommer indtræde i stiftsøvrigheden i stedet for stiftamtmanden. I og for sig er jeg lidt overrasket over forslaget, idet fru Nathalie Lind under forhandlingerne om statsamtsredegørelsen gav udtryk for, at opgaven bør varetages af en forvaltningsjurist. Det er jeg enig i at den bør, og det samme gælder kirkeministeriet, og derfor er forslaget ikke brugbart.

Forslaget om at overføre ledelsen af civilregionen til regionspolitimesteren er jeg også modstander af. Regionspolitimesteren er i forvejen leder af politiregionen i krigstid. Det ville både af principielle og i høj grad af praktiske grunde være uheldigt også at lade ham varetage ledelsen af det civile beredskab i regionen. Som regionspolitiledere vil politimesteren have hænderne fulde, og det ville være forkert at pålægge ham yderligere en meget stor opgave, der bl. a. går ud på at koordinere civilregionens planlægning med politiregionens, militærregionens og civilforsvarsregionens.

Jeg finder det ikke rigtigt at bruge tid på her at gå ind i en drøftelse af de efter min mening hypotetiske spørgsmål, hvor en række af de andre små statsamtsopgaver bør placeres. Forslagsstillerne henviser her til betænkningen fra 1975 om den statslige forvaltning på amtsplanet. Jeg skal bare gøre opmærksom på, at betænkningen anviste en række løsningsmuligheder, som kunne overvejes, hvis man af andre grunde ville beslutte sig til at nedlægge statsamterne. Der er ikke tale om forslag, som i sig selv er anset for at være nødvendige eller hensigtsmæssige.

Må jeg, selv om det ligger en lille smule uden for selve det spørgsmål, som beslutningsforslaget vedrører, sige, at jeg efter folketingsdebatten i maj måned om statsamtsredegørelsen nøje har overvejet, hvilken benævnelse der for fremtiden bør benyttes for disse myndigheder. I mangel af bedre forslag er jeg kommet til det resultat, at den uoffici-

elle benævnelse, som man i praksis har anvendt gennem en årrække, nemlig »statsamt«, nok bør gøres til det officielle navn. Jeg erkender, at der er en vis forvekslingsmulighed, men de borgere, der skal have ægteskabssager, bidragssager, navnesager og meget andet afgjort af myndighederne, er i virkeligheden ikke i tvivl om, hvor det foregår.

Jeg er ikke tilhænger af at indføre en benævnelse som den, venstres forslag går ind for. Den forekommer mig at være for tung, og den undgår alligevel ikke at bruge udtrykket »amt«. Hvis man vælger benævnelsen »statsamt«, betyder det også, at cheferne for disse embeder herefter bør hedde »statsamt-mænd« og »stiftamt-mænd«. Jeg kan oplyse, at en sådan ny stillingsbetegnelse, »statsamtmand«, kun bliver aktuel for 4 stillingers vedkommende, idet de 10 øvrige stillingsindehavere er medlemmer af stiftsøvrigheden det pågældende sted og derfor hedder »stiftamt-mænd«. Jeg har ikke fundet anledning til at ændre stillingsbetegnelsen »overpræsident« for Københavns vedkommende. Den stillingsbetegnelse har lange historiske rødder, og det vil være vanskeligt at finde et andet udtryk.

Jeg vil gerne oplyse, selv om det i og for sig bliver en gentagelse af, hvad jeg fremhævede under debatten om amtsredegørelsen i maj måned, at den repræsentative side af statsamternes virksomhed er ved at blive afviklet. Det gælder både uniformerne og fjerbusken – den har jeg forstået spiller en kolossal rolle i den folkelige opfattelse af statsamternes virksomhed – og det gælder tjenesteboligerne. Kun hvor de hidtidige tjenesteboliger ikke kan benyttes til andet formål og hvor en ombygning vil være for bekostelig, vil de blive tilbudt de nuværende statsamt-mænd som lejeboliger efter de almindelige regler, der er aftalt mellem finansministeriet og organisationerne.

Det er de folkevalgte, der bør repræsentere egnens befolkning, og der er ikke fra nogen side – heller ikke fra amtmændenes – ønsker om at opretholde fortidige statussymboler for statsamterne og statsamt-mændene. Hvis der var det, så kunne man med rette opfatte statsamterne som stridende imod kommunalreformen.

Nu da det ligger helt klart, at statsamterne udelukkende har som opgave at tage sig af forvaltningen af en statslig lovgivning, fore-

[Indenrigsministeren]

kommer det mig, at den lidt følelsesladede diskussion om statsamterne og kommunalreformen nok må kunne betragtes som et overstået stadium. Jeg ender derfor med at være af den opfattelse, at der ikke er noget sagligt grundlag for at støtte det beslutningsforslag, venstre har fremsat.

Taanquist (S):

Det er kun et halvt år siden vi havde en redegørelsesdebat her i folketinget om statsamternes fremtid, og der var dengang et stort flertal for, at statsamterne fortsat skulle bestå. Derfor finder vi det lidt mærkeligt, at venstre allerede nu kommer med et forslag om, at statsamterne bør nedlægges. Det har de selvfølgelig ret til, men vi undrer os, især over indholdet i beslutningsforslaget. Man vil altså nedlægge statsamterne, og så vil man til gengæld oprette et statsligt regionalt kontor i hvert amt og give det et specielt navn. Man vil nedlægge én statsmyndighed og oprette en anden.

Der er i beslutningsforslaget ikke tale om at nedlægge nogen af statsamternes nuværende opgaver. Det, man vil, er at sprede dem ud på forskellige andre myndigheder. Man ønsker fortsat, at tilsynsrådet skal bestå af 4 amtsrådsmedlemmer, som det gør nu, men i fremtiden skal amtmanden ikke være formand for det; der skal udpeges en dommer. Når vi nu har 10 års erfaring for, at den eksisterende ordning fungerer fuldt tilfredsstillende, hvorfor skulle man så begynde at ændre den?

Man foreslår også, at sekretariatsfunktionerne for tilsynsrådet skal henlægges til amtskommunen. Der har ikke vist sig nogen iøjnefaldende fordele ved denne model dér, hvor man i øvrigt har den; der har som sagt vist sig stor tilfredshed med den nugældende ordning.

Man foreslår også, at der skal udpeges en landsdommer eller en retspræsident som stiftsøvrighed. Det må vi selvfølgelig sige nej til. Det ville i visse af de områder, der her er tale om, føre til, at man skulle udpege stiftsøvrigheden fra et område uden for det pågældende stift, og det ville være stærkt i strid med de nærdemokratiske principper, vi i øvrigt er tilhængere af.

Vi mener altså, at vi skal lade statsamterne bestå, og at amtmanden fortsat skal bestå og

beholde de opgaver, han har nu. I de tilfælde, hvor han er stiftamtmand, skal han også fortsat være stiftamtmand.

Flemming Jensen (KF):

Da vi i maj måned på foranledning af indenrigsministerens redegørelse drøftede statsamternes fremtid, sagde jeg på det konservative folkepartis vegne, at det for os var afgørende, hvilken løsning der fungerede mest rationelt, mest økonomisk, mest effektivt og samtidig havde en nær kontakt til befolkningen. Det er stadig den konservative indstilling, og jeg kan føje til, at det også stadig er den konservative indstilling, at når og hvis noget fungerer godt, så skal man ikke forandre det bare for forandringens skyld.

Dengang pegede vi også på, at en afskaffelse af statsamterne ville kunne medføre betydelige ulemper. Vi nævnte således, at der kunne blive længere afstand mellem borgere og myndighed, hvis disse institutioner forsvandt og f. eks. indenrigsministeret blev sat i stedet, ligesom appelmuligheden ville forsvinde.

Det skal medgives venstre, at man har udformet dette forslag på en sådan måde, at man vel må sige, at der i høj grad er taget hensyn til disse indvendinger. Netop på denne baggrund bemærker man undertitlen, »Ændret fordeling af opgaver«, for det er det, der er tale om.

Med hensyn til forslaget punkt 1 kan man med rette hævde, at det, der sker, er, at den store mængde familieretssager forbliver i ét kontor, der blot skifter navn til »Forvaltningskontoret for civilsager i X amt«. Opgaverne er de samme, men jeg må have lov at sige, at navnet er endnu værre end »statsamt« – og det skal der noget til.

I bemærkningerne nævner forslagsstillerne bl. a., at sager vedrørende fri proces kunne overføres til politiet. Vi tvivler på, at det er nogen god løsning, om man traf afgørelsen her. Hvad angår tilsynet med primærkommunerne, der jo nu formentlig på en eller anden måde nedtrappes, kan man også i høj grad sætte spørgsmålstegn ved forslaget om at erstatte amtmanden med en dommer. Jeg skal ikke gå i detaljer med det, vi skal tale om det siden hen, jeg vil blot udtrykke vor skepsis.

Et af de områder, hvor vi i det konservative folkeparti står mest tøvede, er forslaget

[Flemming Jensen]

om at overføre det civile beredskab til regionspolitimestrene. Her taler vi i hvert fald om folk, der i en situation, hvor beredskabet skulle bruges for alvor, bestem vil have rigeligt at se til. Denne opgave er, hvis den bliver løst rigtigt, enormt stor. Sandheden er vel bare, at i øjeblikket bliver den ikke løst, som den burde blive det; den prioriteres lavt. Jeg er sikker på, at det heller ikke er efter forslagsstillernes ønske. Derfor må vi nok erkende, at en opgave, der i sig rummer forsyningsberedskab, kommunikationsberedskab, økonomisk beredskab osv., er af en sådan størrelse, at den bliver vanskelig at løse af et politi, hvis kapacitet er ringe, og af en politimester, der i en krisesituation har meget store ordensmæssige opgaver at løse.

Endelig nævner forslagsstillerne, at man relativt nemt kan finde andre steder at placere de øvrige opgaver. Lad os foruden det, jeg i øvrigt har nævnt her, se på dette i udvalget.

Det er naturligvis trist, men formentlig realistisk, at forslaget næppe medfører besparelser.

Jeg skal blot til sidst sige, at vi naturligvis vil drøfte forslaget ud fra den saglige baggrund, hvorpå partiet venstre har fremsat det, men vi ser på det med megen skepsis.

Knud Lind (FP):

Fremskridtspartiet er enigt med venstre i hovedsigtet i det af venstre fremsatte beslutningsforslag nr. B 21 om ophævelse af statsamterne. Fremskridtspartiet er dog ikke enigt med venstre i den måde, man forsøger at løse problemerne på.

Venstres løsning i punkt 1 angående person- og familieretssager forekommer mig perspektivløs og uden nogen form for nytænkning, idet statsamtet for så vidt angår familie- og ægteskabssager efter venstres mening nu blot skal hedde Forvaltningskontoret for civilsager, og det forbliver statsligt. Det minder mig om en borger, der hed Berthelsen, som så gerne ville have, at hans venner kaldte ham et latinsk navn, Bartholin. Han måtte give en tønne øl for navneforandringen. Da man havde drukket øllet, sagde Johan Herman Wessel:

»Nu er tønden tom og tappen tør. Nu hedder du Berthelsen som før.«

Jeg tror, at når denne navnefest er overstået, så hedder det »statsamterne« som før.

Ægteskabsbetænkningen, nr. 796 af 1977, peger på et enstrengt system, hvor sagerne overføres til domstolene for relativt beskedne udgifter. I kapitel 9 på side 42 siger man:

»Uanset om den nuværende ordning bevares i hovedsagen eller sagerne overføres til domstolene ved gennemførelse af en enstrengt ordning, vil der være visse relativt beskedne udgifter forbundet med gennemførelse af de mulige nyordninger, der er omtalt i det foregående.«

Det vil altså sige, at en overgang til det enstrengede system for så vidt angår domstolene ikke efter ægteskabsbetænkningen skulle betyde de enorme udgifter. I ægteskabsudvalgets indstilling bør man hæfte sig ved, at et altovervejende flertal i ægteskabsudvalget under løsning A på side 4 i betænkningen peger på, at ægteskabssager bør henlægges under domstolene. Det er værd her at mærke sig, at socialdemokratiets medlem, fru Inge Fischer Møller, var med i dette flertal. Efter indenrigsministerens redegørelse her i tinget den 13. maj 1980 og efter ministerens oplysninger fra talerstolen i dag kan man forstå, at socialdemokratiet har taget en kraftig politisk vending i spørgsmålet.

Venstre anfører i sit beslutningsforslag, at efter forslagsstillernes opfattelse må en hovedlinje dog være, at opgaverne løses så nær borgerne som muligt. Netop nærhedsprincippet, som venstre går ind for, varetages måske bedst gennem behandling af familieretssager ved domstolene, idet der for det meste er flere tingsteder i hvert amt. I venstres forslag vil nogle borgere få langt til det statslige forvaltningskontor.

Fru Nathalie Linds andet punkt i beslutningsforslag nr. B 21 omhandler tilsynet med primærkommunerne. I stedet for amtmanden foreslår venstre at en dommer skal være formand, hvilket måske indebærer en lille nedgang i lønrammen. Fremskridtspartiet er betænkeligt ved, at legalitetsspørgsmålet afgøres af 4 amtsrådsmedlemmer – det har vi altid været – som jo også er politikere, og som i mange tilfælde har deres rod i det kommunalpolitiske og i det amtpolitiske. Jeg ved godt, at de er nødsaget til at træde ud, såfremt deres egen kommune er indblandet i et legalitetsspørgsmål, men de er trods alt politikere på amtsplan. Et politisk herskende flertal vil på denne måde kunne bedømme og fortolke et mindretals indsigelser efter

[Knud Lind]

forgodtbefindende. Et rent juridisk panel havde måske været bedre. Jeg går ud fra, at indenrigsministeriet stadig væk er ankeinstans.

Angående stiftets overøvrighed er fremskridtspartiet en lille smule betænkeligt ved at blande den dømmende myndighed i form af en dommer og det gejstlige sammen. Man kunne tænke sig, at det eventuelt blev henlagt til kirkeministeriet.

De øvrige punkter i beslutningsforslaget kræver nok nærmere undersøgelse under udvalgsbehandlingen, men fremskridtspartiet er bange for, at der ikke bliver nogen bukser ud af det skind, fru Nathalie Lind.

Ingerlise Koefoed (SF):

Indenrigsministeren sagde før, at han ikke mente, at der længere var grund til at involvere så mange følelser i spørgsmålet om statsamter eller ikke statsamter. Det er jeg enig i. Jeg kan heller ikke involvere så forfærdelig mange følelser i denne debat, men jeg vil dog sige, at ved redegørelsesdebatten i maj måned synes jeg at jeg fik et langt svagere forsvar for statsamterne, end jeg fik i dag fra indenrigsministeren, så det kan da godt være, at dette beslutningsforslag har været en tiltrængt udfordring.

I øvrigt vil jeg sige, at jeg ligesom andre her har lidt svært ved at se den dybere grundelse for beslutningsforslaget. Fru Nathalie Lind sagde under den sidste debat i maj måned, at det var et valgløfte fra venstre, at statsamterne skulle afskaffes eller afløses af andre instanser, og det er muligvis for at opfylde dette valgløfte, forslaget er fremsat.

Det, der foreslås, er en anden fordeling af de eksisterende opgaver, men i og for sig ikke en afløsning af opgaver eller nye opgaver, som man synes man skal tage op. Jeg er enig i, at de opgaver, som statsamterne løser og hidtil har løst, skal løses af en eller anden statslig instans, at det skal være en instans, der ligger nær ved borgerne, og at ikke mindst ægteskabs- og familiesager kræver en statslig instans, fordi det er ting, som bør klares og fortolkes lige i alle amter alle steder i landet og ikke bør overlades til lokale tilfældigheder. Men jeg er nødt til at spørge her: hvad er det, der er galt ved, at de opgaver løses og fortsat løses af statsamtet? Hvad

ville være fordelene ved, at de løses af det forvaltningskontor, som foreslås i beslutningsforslaget?

Det, jeg er mest imod i forslaget, er den foreslåede ændring af tilsynsrådet. Jeg synes ikke, det er nogen god idé, at amtskommunen fremtidig skulle være sekretariat for tilsynsrådet. Det synes jeg ikke ud fra den grundelse, at mange af de sager, som kommer op i tilsynsrådet, drejer sig om, at mindretal klager over politiske beslutninger, ofte taget af flertal. Selvfølgelig er amtskommunens embedsmænd på papiret neutrale personer, men for mig at se er det alligevel noget tvivlsomt at henlægge administrative og rådgivende instanser til et politisk styret kontor, som amtskommunernes administration jo må siges at være. Der eksisterer helt klart en eller anden form for loyalitet over for amtspolitikkerne og over for kommunalpolitikkerne i de amtskommunale og i de kommunale forvaltninger, og jeg finder stadig, det er bedre, at der rådgives om den slags ting, og at de afgøres uden for den kommunale regie.

I øvrigt stiller jeg mig tvivlende over for, om det er rigtigt at pålægge dommerstanden alle de opgaver, som man nu foreslår. Det er klart, at vi i udvalget gerne vil se på, om nogle af småopgaverne kan løses bedre, end de bliver nu, i andre instanser, men jeg vil godt understrege, at vi ikke er særlig indstillet på at følge beslutningsforslaget andre steder end til dørs.

Aase Olesen (RV):

Jeg vil ikke skjule, at da jeg i pressen så, at venstre ville fremsætte forslag om ophævelse af statsamterne, så blev jeg ærlig talt en smule desorienteret.

Den krumtap, hele dette spørgsmål har drejet sig om, er jo familieretssagerne. Efter at justitsministeriets ægteskabsudvalg i 1977 kom med sin betænkning nr. 7, og efter at en høringsrunde gav det overraskende resultat, at langt de fleste af de adspurgte instanser bakkede mindretallet i ægteskabsudvalget op i ønsket om at bevare den gamle danske ret til at afgøre separations- og skilsmisssager uden om hele retsmaskineriet, så regnede man vel egentlig med, at nu ville denne sag falde på plads.

Jeg var selv sammen med venstres repræsentant i ægteskabsudvalget med til som min-

[Aase Olesen]

dretal at anbefale, at man bevarede den tostrengede ordning. Jeg skal vel tilføje, at det lille eksklusive mindretal i øvrigt bestod af kristeligt folkepartis og kommunisternes repræsentanter. Derfor kunne vi naturligvis i maj måned tage ministerens redegørelse om statsamternes fremtid til følge, da vi havde den til debat her i tinget.

Venstres forslag i dag drager da heller ikke den såkaldte tostrengede ordning i tvivl, og det finder jeg er meget vigtigt at få slået fast. Om statsamtet skal hedde det ene eller det andet, er vi meget afslappede over for. Det afgørende er, at vi bevare den administrative adgang til separation og skilsmisse, og at vi med denne melding både i maj og her i dag har givet statsamternes personale en rimelig baggrund for deres arbejde.

Ser vi på resten af venstres forslag, der drejer sig om placering af de resterende 15 pct. af statsamternes opgaver, så må vi nok sige, at det faktisk forekommer os at være stor ståhej for ingenting.

Tilsynet med primærkommunerne behandles for øjeblikket i kommunaludvalget, og det radikale venstre mener, at der kan være megen god grund til at se på kompetencen og tilsynets sammensætning. Men det gør forslagsstillerne i dag slet ikke. De tager udelukkende selve amtmandens formandsrolle op, og det er måske nok for os det mindst vigtige. Vi ser i hvert fald ikke nogen særlig grund til at få en dommer ind her.

Forslaget om at overføre det civile beredskab til politimestrene har vi svært ved at se en begrundelse for. Hvis end ikke forslagsstillerne kan begrunde dette ønske, kan vi ikke se, hvorfor man skulle lave om på de gældende regler.

Endelig er der i forslaget punkt 5 samlet alle øvrige opgaver op med henvisning til betænkning nr. 731 fra 1975. Jeg tror, at forslagsstillerne her helt har overset, at denne betænkning udelukkende drejer sig om, hvad der skal ske med disse opgaver, såfremt statsamterne skulle nedlægges, eller – sagt på anden vis – såfremt familieretssagerne blev taget fra statsamterne. Det udvalg, der lavede denne betænkning, forestillede sig ikke, at tingene skulle skilles ad, såfremt ægteskabsagerne blev i statsamterne. Alt i alt har jeg lidt svært ved at se andet indhold i venstres beslutningsforslag end det, at man vil af med amtmændene.

Nu skal der også være nogle chefer for disse forvaltningskontorer, så når vi når helt ind til benet, drejer det sig vel egentlig om en titel og om en lønramme. Hvis det er det, der er venstres ærinde, synes jeg, man skulle sige det, og så vil vi da gerne være med til at se på det.

Endelig må vi nok sige til regeringen, at hvis den var kommet med sin melding om, hvad amtmændenes fremtid ville være, og ikke mindst hvad de konstituerede amtmænd skal regne med, kunne vi måske have undgået denne debat.

Summerende kan jeg sige, at vi altså har svært ved at se begrundelsen for forslaget. Vi vil naturligvis lytte til forslagsstillerens argumenter i udvalget, men vores hovedindstilling er, at vi må afvise forslaget.

Steffensen (KrF):

Som det allerede er nævnt af adskillige ordførere, havde vi jo lejlighed til at debattere statsamterne den 13. maj i år, og ved den lejlighed sagde jeg, at kristeligt folkeparti ikke var interesseret i, at statsamterne blev yderligere udbygget, men at vi også fandt det rimeligt, at de opretholdtes og fortsat varetog de opgaver, som de på udmærket vis har varetaget de sidste ti år. Jeg skal ikke gå yderligere ind i den debat, men blot sige, at dette stadig er kristeligt folkepartis opfattelse.

Vi er derfor enige med indenrigsministeren i hans bemærkninger her i dag, og vi kunne også tage redegørelsen til efterretning i foråret. Det er nok rigtigt, at det ligesom er blevet sat lidt stærkere på plads i dag af indenrigsministeren, og det synes jeg der er god grund til.

Jeg synes heller ikke, at venstres forslag om en anden fordeling vil betyde nogen fordel, hverken når det drejer sig om forvaltningskontoret eller de foreslåede ændringer af tilsynsrådet, for slet ikke at tale om ændringerne vedrørende det civile beredskab.

Vi vil selvfølgelig se positivt på tingene i udvalget, men kan ikke se, der er nogen fordel ved det, som venstre foreslår. Tværtimod er det vores erfaring, at det, vi har, virker godt.

Flygaard (DR):

Med den redegørelse, indenrigsministeren gav her i foråret om det spørgsmål, der her

[Flygaard]

er rejst fra venstres side, var de fleste af os vel tilbøjelige til at tro, at nu ville spørgsmålet ikke komme op med det første. Derfor kan man godt blive noget overrasket, når der foreligger et forslag som det foreliggende til folketingsbeslutning.

Vi kan i øvrigt ikke se, at forslaget indeholder ret mange reelle forslag om ændringer. På de fem områder, der er opregnet i forslaget til folketingsbeslutning, er der et forslag om, at 85 pct. af person- og familieretssagerne skal behandles af et forvaltningskontor. Ja, hvis man ikke vil kalde det et amtskontor eller en amtstue, kan man jo kalde det noget andet, men realitetsændringen har vi faktisk meget svært ved at se.

Det er blevet nævnt af tidligere ordførere, at tilsynet med primærkommunerne er under nedtrapning eller i hvert fald vil vise en faldende tendens.

For så vidt angår det under pkt. 3 og 4 nævnte finder vi ikke nogen anledning til at ændre, og vi har svært ved at se, at de ændringer, der foreslås, giver en bedre løsning end den, vi har i dag.

Det skal også generelt siges, at man ikke skal gennemføre en ændring for ændringens egen skyld; den skal tjene et reelt formål. Hvis det har vist sig, at en ordning har fungeret tilfredsstillende, skal man være meget forsigtig med at ændre på en sådan ordning.

Jeg vil gerne slutte med at give udtryk for, at når vi har haft megen diskussion om dette spørgsmål flere gange, hænger det nok sammen med, at man ikke i den offentlige debat klart har fået præciseret, at amtmanden har haft to funktioner: dels en funktion i relation til det kommunale selvstyre, som nu er udskilt fra amtmanden, dels statsamtmandsfunktionen. Hvis det var blevet trukket stærkere op på et tidligere tidspunkt, tror jeg ikke, vi havde fået debatten; så tror jeg, der havde været ro om spørgsmålet.

Jeg vil også gerne gøre opmærksom på, at jeg synes, ministeren – lad mig sige det på den måde – har udtrykt sig endnu klarere og endnu mere tilfredsstillende i dag end sidste gang, og jeg tror, at der, med de bemærkninger vi har fået fra ministerens side, er skabt en virkelig god baggrund for, at debatten nu kan stoppe, for det er vel ikke bare et spørgsmål om en lønramme eller en fjerbusk fra eller til.

Nathalie Lind (V):

Jeg kan nok ikke takke ordførerne for meget andet, end at de har taget ordet, således at vi i hvert fald har fået en debat i gang. Men jeg må måske begynde med helt principielt at sige, at når vi har ønsket dette taget op, skyldes det det ønske, som jeg begrundede meget klart, da vi havde redegørelsen den 13. maj her i tinget – og her er vi fuldt ud på linje med Amtsrådsforeningen og Amtsrådsforeningens formand – at vi føler det afgørende, at man i den fremtidige vurdering af, hvordan man skal behandle opgaverne, og hvilke opgaver der skal lægges ud og til hvem, fastholder den enhedslinje, som jeg har gengivet i bemærkningerne til forslaget, nemlig at vi må arbejde med ét sæt myndigheder på lokalplan, ét sæt myndigheder på regionalplan og så den centrale administration. Det er baggrunden for det hele.

Nu var ministeren lidt kritisk i begyndelsen og mente slet ikke, at det, vi kom med her, havde relation til kommunalreformen. Jo, det har det i høj grad, og jeg vil her gerne henvise til ministerens egne ord, da vi diskuterede dette i maj måned. Da sagde ministeren, at der også var andre opgaver, man kunne lægge ud, især inden for justits- og indenrigsministeriets område – det kvitterede jeg for og sagde, at det var da helt i orden – og at det heller ikke kunne udelukkes, at der også var andre ministerier, der måtte være interesseret i at lægge opgaver ud til regionale statsmyndigheder.

Det er det, der for venstre og for mig som venstres ordfører er det afgørende i denne sag. Hvis man har den opfattelse, som vi har, at det bærende led i administrationen, bortset fra disse opgaver af rent statslig karakter med hovedvægten lagt på person- og familieretlige opgaver, er amtskommunen, så kan vi ikke gøre andet end at fremsætte et forslag som dette. Jeg vil skænke ministeren den jævnførelse mellem den folkelige opfattelse og amtmandens fjerbusk. Denne følelsesbetonede opfattelse deler jeg slet ikke. Lad mig gentage, at det, der altså er afgørende for mig – og det er de samme toner, som ministeren hører også fra Amtsrådsforeningens side, og så kan man sige, det er et begrænset antal amter, vi har, men der er dog en del mennesker i dette arbejde, i det praktiske, og vi ved jo, hvilken frygt der var, før man i

[Nathalie Lind]

forbindelse med kommunalreformen fik oprettet amtskommunerne med en folkevalgt amtsborgmester som formand – det, der for mig er afgørende, er en frygt for overlapning og dårlig ressourcudnyttelse. Det er det, der ligger bag det, jeg siger her.

Dette var det saglige – jeg har også en anden principiel hovedforklaring på, hvorfor vi fremsætter dette forslag. Da vi havde debatten den 13. maj 1980, spurgte jeg tre gange indenrigsministeren – og jeg var ikke den eneste, der spurgte, det gjorde også den konservative ordfører og vist også SFs ordfører – hvad der nu skal ske. Det var næsten det første, jeg sagde, og det var vist også det sidste. Ministeren svarede (Folketingstidende 1979–80, 2. samling, sp. 9506), at både regeringen og han ville overveje, hvad der så skulle ske, og at det kunne føre til, at der blev givet en supplerende redegørelse, hvor man forsøgte at besvare tvivlsspørgsmål – dem var der jo mange ordførere der havde fremført – og så redegjorde for, hvilken præcis afgrænsning af statsamtet man ønskede at have.

Men vi fik ikke nogen supplerende redegørelse; vi fik et forslag til lov om kommunernes styrelse den 9. oktober 1980, og dette forslag har som en forudsætning for ministeren, at han har konstateret et flertal med sig for at bevare statsamterne. Det synes vi ikke er en rigtig fremgangsmåde. Vi kan være få, eller vi kan være mange, men en redegørelse giver ikke anledning til nærmere undersøgelser gennem et udvalgsarbejde. Så kan ministeren sige: nu får vi udvalgsarbejdet i forbindelse med den kommunale styrelseslov, men jeg hørte, at socialdemokratiets ordfører, hr. Egon Jensen, endda nærmest undrede sig over, at vort partis ordfører vovede at tage op et spørgsmål som statsamterne og administrationen af dem i fremtiden. Vi fremsætter altså dette forslag, fordi vi gerne vil have en nøjere behandling af det. Så siger man, at det måske kunne have været rejst på grundlag af den forudsætningsvise bemærkning – for andet er det ikke, hverken i fremsættelsestalen eller i bemærkningerne til lovforslaget – og at man så kunne have stillet alverdens spørgsmål i kommunaludvalget. Men når vi nu har den opfattelse, jeg redegjorde for, synes vi egentlig, det er lige så fair at prøve, om ikke der kunne lægges noget frem til debat. Udvalgsmedlemmerne er

måske næsten alle imod, men det kunne jo være, at de fik en større forståelse, når man fik debatteret noget af det ud fra de synspunkter, jeg har nævnt her. Og derfor har vi lagt dette frem. Så kan man komme og sige: ja men det er altså forkert at fremsætte dette forslag; det kan man ikke gøre, og ministeren rejser endda nærmest det spørgsmål, om det er lovmedholdeligt, at vi foreslår – altså helt bortset fra hvad man politisk synes er acceptabelt – at et sekretariat for tilsynsrådene skulle ligge i amtskommunen. Jeg tror godt, jeg kan finde paralleller, men i hvert fald kan jeg bruge udvalgsarbejdet til at stille spørgsmål, om det ikke er forvaltningsmæssigt i orden; det mener jeg det er.

Da vi havde debatten den 13. maj 1980, sagde ministeren, at han slet ikke kunne forestille sig andre forslag end enten en central ordning for tilsynsrådene eller også den nuværende med amtmanden som formand.

Jeg er enig med dem, der har sagt i dag, at ministerens redegørelse i dag var langt mere afvisende og mere detaljeret end den lidt bredere debat med mange løse ender, vi havde i maj måned 1980.

Så siger man: er det nu rigtigt at bruge en dommer? Ja, jeg ved ikke, hvor mange statsembedsmænd vi har, som indenrigsministeren kunne udnævne. Jeg synes ikke, det var en så fjern tanke. Så siger man, at en dommer ikke er forvaltningskyndig osv. Ja men skal vi ikke være helt realistiske og erkende, at hvis vi får et organ i fremtiden, hvis aller-væsentligste hovedopgave er ægteskabssager, skilsmisssager, personsager og navnesager, hvilken erfaring har så den, der beklæder det embede, i forhold til den, en dommer har?

Så bliver det sagt, at vi ikke kan have dette med biskopperne, og kirkeministeriet er ikke enig. Dertil vil jeg blot sige helt principielt, at hvis man havde den samme holdning, som vi har, er det ikke udelukket, men der er en meget stor tilbøjelighed og hos nogle måske også en vis – i åndelig forstand – konservatisme i at sige som hr. Taanquist: ja men dette har jo fungeret så fortrinligt, så det skal man da ikke nedlægge. Vi har – ærligt, synes jeg – sagt, at det, det drejede sig om, var at overføre opgaver til organer, som kan løse dem, noget, der ikke vil være dyre-re, og så sikrede vi en ganske klar linje, nemlig at det regionale statsorgan havde med disse helt afgrænsede opgaver at gøre, og at

[Nathalie Lind]

der ikke blev tale om overførsel af andre opgaver, og jeg vil da gerne høre af ministeren, hvilke andre – jeg ser bort fra justits- og indenrigsministeriets – der er tale om.

Jeg takker ordførerne for deltagelsen i debatten. Jeg har et enkelt minut til at svare vedrørende det civile beredskab, og selv om nogle sagde, at de tanker, der var udformet i betænkningen om statsamternes fremtid, var noget beroende på, hvordan man ville behandle ægteskabsager, så vil jeg dog gerne vedrørende det civile beredskab sige, at det står meget klart – og det er en gentagelse af det, jeg sagde i maj – at det vil være forkert at bede den, der ikke har arbejde af den art til daglig, tage ansvaret for det i krigstid, og familieretskontoret har hverken ansvar for sygehuse, veje el. lign.

Knud Lind (FP):

Jeg vil gerne spørge ministeren, om ministeren over for folketinget her i dag kan forklare, hvorfor socialdemokratiet både ved redegørelsen den 13. maj 1980 og i dag nærmest underløber et højt agtet socialdemokratisk underlem, nemlig fru Inge Fischer Møller, der sammen med 11 ud af 16 medlemmer af ægteskabsudvalget – altså et klart flertal – peger på et enstrengt system med domstolsbehandling. Fru Inge Fischer Møller anfører således i sit personlige betænkningsskildring på s. 46 i ægteskabsbetænkningen:

»Dette medlem finder derfor, at hensynet til borgerne gør det rigtigt at indføre et enstrengt system ved oprettelse af et antal *særlige familieretter* spredt over landet med geografiske områder svarende til de nuværende statsamter, og således at disse familieretter behandler hele problemkomplekset i forbindelse med ægteskabsagen, herunder eventuelt efterfølgende ændringer af f. eks. forældremyndighed, samkvemsret og bidragspligt.«

Jeg vil gerne have at vide, om man er gået helt bort fra det, og hvad der er årsagen til, at man pludselig har taget denne kovending.

Indenrigsministeren (Henning Rasmussen):

Jeg vil gerne starte med at gøre en bemærkning til hr. Knud Lind. Jeg har vistnok ved tidligere lejligheder under redegørelsesdebatten forklaret, at de høringssvar, der kom ind efter ægteskabsudvalgets betænk-

ning, viste, at der ikke var stemning for flertalsforslaget, og ligeledes de oplysninger, jeg har fået om, at det formentlig vil være mere kostbart at lade de sager behandle ved domstolene, og at der var en udbredt tilfredshed med, at man kunne gå til amtsjuristerne og få problemerne diskuteret i al fredsommelighed. De tre ting har været udslagsgivende. Det ved hr. Knud Lind også, men det er naturligvis interessant at få en diskussion i gang, hvis man kunne få det på hr. Knud Linds præmisser, nemlig at nu har socialdemokratiet en anden holdning, end socialdemokratiet tidligere havde på et bestemt område. Vi skulle nødigt komme derhen, hvor det ikke var muligt efter nærmere overvejelse at komme til et resultat, der var lidt anderledes, end det tegnede til i første omgang.

Jeg vil gerne sige til fru Nathalie Lind, at jeg ikke tror, der er nogen i den kommunale eller amtskommunale verden, der i dag frygter, at statsamtet skal overtage helt eller delvis de opgaver, som de folkevalgte og de folkevalgtes medarbejdere i øjeblikket arbejder med. Jeg tror ikke, der er nogen grund til at frygte den overlappning, som man måske tidligere kunne frygte. Jeg har ikke kendskab til noget sted, hvor der er en sådan overlappning.

Dernæst vil jeg gerne kommentere den hovedbegrundelse, fru Nathalie Lind giver for, at forslaget i det hele taget er kommet frem, nemlig at der ikke kom nogen afklaring efter redegørelsesdebatten i foråret. For mit vedkommende var jeg ikke i tvivl, og jeg lagde ikke skjul på i de bemærkninger, jeg kom med, at jeg opfattede tilkendegivelserne, i det omfang der var klare tilkendegivelser – og det var der mange steder fra – på den måde, at det ville være fornuftigt af mig at anlægge som udgangspunkt for de videre overvejelser, at statsamterne ville blive bevaret, i alt væsentligt med de arbejdsopgaver, som statsamterne har i øjeblikket, men med de ændringer, som udviklingen måtte give anledning til, og sådanne ændringer kan jo ikke gennemføres på områder af bare nogen betydning, uden at de forelægges i folketinget. Jeg ved godt, at fru Nathalie Lind gerne ville have mere præcise oplysninger og en mere præcis afklaring af tingene, men jeg har vist ikke ved den lejlighed stillet andet i ud-sigt – det mener jeg også fru Nathalie Lind refererede i dag – end at vore overvejelser måske kunne ende med, at der blev givet en

[Indenrigsministeren]

slags tillægsredegørelse, der mere præcist klarer tingene af.

Jeg har i stedet for foretrukket i det gennemfrematte lovforslag om kommunernes styrelse at indarbejde forslag om ændringer, hvortil der i bemærkningerne er gjort opmærksom på, at disse forslag om en reduktion af tilsynet med kommunerne, tilsynsopgaven, forudsatte, at statsamterne fortsatte stort set, som de hidtil har fungeret.

De øvrige detaljer, der har været nævnt, er jeg rede til at diskutere i udvalget, men jeg er for mit eget vedkommende ganske klart af den opfattelse, at forslaget ikke egner sig til at blive gennemført.

Jeg kunne nok have valgt den fremgangsmåde i foråret at udtale mig tydeligt og klart i en ganske bestemt retning. Når mine udtalelser i dag har lydt tydeligere og klarere, end de gjorde dengang, hænger det nok først og fremmest sammen med, at jeg i dag har haft et modforslag at tage stilling til og derfor har haft en konkret baggrund for at kunne fortælle, hvorfor dette klare modforslag, som fru Nathalie Lind ikke skal have utak for, efter min bedste overbevisning ikke er et acceptabelt modforslag.

(Kort bemærkning).

Knud Lind (FP):

Når jeg stillede mit spørgsmål til ministeren, er det, fordi man efter en nøje undersøgelse af selve udgiftsspørgsmålet i ægteskabsudvalget vedrørende overgang til en enstrengt domstolsprøvelse på s. 42 siger:

»Uanset om den nuværende ordning bevarer i hovedsagen, eller sagerne overføres til domstolene ved gennemførelse af en »enstrengt« ordning, vil der være visse relativt beskedne udgifter forbundet med gennemførelse af de mulige nyordninger, der er omtalt ...«

Jeg må forstå, at ministeren siden har fået andre oplysninger end dem, som man efter årelangt udvalgsarbejde har fundet frem til her.

Aase Olesen (RV):

Jeg har tidligere fra denne talerstol haft lejlighed til at fortælle fremskridtspartiet, at dets kendskab til ægteskabsudvalget i hvert fald i en vis periode har været særdeles sporadisk, og det kan måske være grunden til, at

hr. Knud Lind ikke ved, at medlemmer af ægteskabsudvalget kun tegner sig selv og altså ikke binder deres parti. Det ønsker jeg lige at sige, fordi jeg selv nævnte, hvem der var mindretalsrepræsentanter i betænkning nr. 7.

Herudover vil jeg gerne gentage et spørgsmål, som jeg stillede indenrigsministeren, men som han måske ikke fik fat i, fordi min tid var meget kort, da jeg stillede det.

Jeg spurgte faktisk: hvad skal der ske med de konstituerede amtmænd nu, og hvor mange er der i øvrigt af dem? Jeg håber, vi kan få et svar her i dag. Det kunne være rart at vide, hvad man har forestillet sig.

Jeg vil endelig gerne gentage det, jeg sluttede med at sige, nemlig at hvis indenrigsministeren klart kunne have sagt noget om, hvad man forestillede sig i forbindelse med dette spørgsmål, kunne vi måske have undgået denne debat, som de fleste af os finder inderlig overflødig.

Indenrigsministeren (Henning Rasmussen):

Jeg har i mit første indlæg nævnt, at det, man måske kunne kalde statussymbolerne, er ved at blive afviklet. Jeg har nævnt, at de repræsentative boliger, i det omfang det kan lade sig gøre, vil blive anvendt til andre formål. Jeg vil gerne føje til, at der for øjeblikket forhandles med den forhandlingsberettigede organisation om lønmæssig indplacering i en fremtidig lønramme, og at der derefter, som det sig hør og bør, vil ske en besættelse af de stillinger.

Jeg vil nødig gå tæt ind på spørgsmålet om personer. Det drejer sig om mennesker, som har påtaget sig en opgave, og som er flyttet med deres familier, og jeg vil nødig sige noget, der på forhånd antyder, at alle kan regne med at blive ansat, eller omvendt at der er nogle, der kan regne med ikke at blive ansat i amtmandsstillingerne. Det vil gå efter de helt normale forhandlingsregler, hvilket vil sige, at også spørgsmål om indplaceringen vil blive drøftet i det lønningråd, som folketinget har til sin rådighed. I det hele taget vil problemet om den fremtidige placering blive diskuteret efter de helt sædvanlige regler, og overvejelserne er i gang.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til kommunaludvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget, (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om midlertidig fritagelse for kommunale og amtskommunale ejendomsskatter

[Af Keld Andersen (KF) m. fl.]

(Beslutningsforslag nr. B 23. Fremsat 21/10 80).

Forslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Indenrigsministeren (Henning Rasmussen):

Forslaget går ud på, at der skal gennemføres en lovgivning, der giver kommuner og amtskommuner adgang, men ikke pligt, til at fritage visse ejerboliger for henholdsvis kommunale og amtskommunale ejendomsskatter, og det vil nok i praksis sige grundskyld, idet nyopførte ejendomme som bekendt ikke pålægges ejendomsskyld. Det er forslagsstillerens tanke, at en fritagelse fra ejendomsskatter skal tilskynde folk til at erhverve og bygge nogle grunde, som det har vist sig vanskeligt at sælge, eller købe allerede opførte huse, som de pågældende byggefirmaer på grund af prioritetsforholdene har svært ved at få solgt.

For så vidt angår den sidstnævnte kategori af ejendomme, kan der nok rejses det spørgsmål, om det er køberen eller sælgeren, man vil være i stand til at hjælpe ved forslaget. Under alle omstændigheder skal fritagelsen kun gælde i tre år, og derefter vil de økonomiske problemer for køberen vende tilbage med fuld styrke.

I øvrigt tror jeg, det kun vil være meget undtagelsesvis, at det er ejendomsskatterne,

der er afgørende for, om folk beslutter sig for at erhverve eget hus. Ting som afdrag og renter af prioritetsgæld, opvarmningsudgifter m. v. vil sikkert i så henseende spille en langt mere afgørende rolle.

Virkningerne af en tidsbegrænset skattefritagelse vil efter min mening være yderst beskudne, så meget mere som det jo er uvist, i hvilket omfang kommunerne vil benytte sig af en adgang til at fritage de pågældende ejendomme for grundskyld.

Dertil kommer, at en lovgivning af denne art vil være et brud på det nugældende princip, hvorefter man normalt kun fritager of-fentlige ejendomme eller ejendomme af en vis almennyttig karakter for grundskyld. Den ulige behandling af grundejerne i skattemæssig henseende, der vil kunne blive resultatet af den foreslåede lovgivning, forekommer mig heller ikke tiltalende.

Af det, jeg har sagt, vil det fremgå, at jeg ikke mener at kunne medvirke til forslaget gennemførelse.

Egon Jensen (S):

Jeg kunne i og for sig henholde mig til de bemærkninger, ministeren er fremkommet med. Jeg mener også, det er uvist, i hvilket omfang kommunerne vil benytte sig af forslaget om fritagelse for ejendomsskat i disse 3 år for parcelhuse eller ikke solgte ejendomme. Jeg mener, at det, der tynger i ejendommens udgifter, nok så meget er afdrag og renter og varmeudgifter, ikke netop grundskylden.

I øvrigt kunne det være interessant at få at vide, hvordan situationen er i de – heldigvis få – kommuner, som slet ikke har kommunal grundskyld. Jeg tror nemlig ikke, at situationen er spor anderledes i disse kommuner, end den er i kommuner med en høj grundskyldpromille. Forslaget vil virke på den måde, som en kendt humorist engang har sagt, at nok får man varme, hvis man tisser i bukserne, men det er ubehageligt kort efter. Situationen indtræder igen, at man skal betale ejendomsskatterne, og så er man bare tilbage.

Spørgsmålet er, om dette forslag ikke blot hjælper dem, der skal sælge en ejendom, idet det giver dem mulighed for at få en lidt højere pris. Det giver anledning til en eklatant forskelsbehandling af parcelhusejere.

Af disse grunde kan vi ikke medvirke.